N°. 189. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Vrijdag 10 Augustus.

Frankrijk.

Parijs, den 7den Augustus.

Het ministerieel blad, *le Moniteur Parisien*, weêrspreekt heden de verontrustende geruchten, die omtrent 's Konings gezondheid in omloop gebragt zijn. Dezelve liet niets te wenschen over.

— De maarschalk *Soult* ontvangt sedert zijne terugkomst dagelijks een aantal bezoeken van aanzienlijke personen; onder anderen heeft de hertog *van Orleans* den grijzen krijgsman eenige malen met een bezoek vereerd. Meer is er niet noodig geweest om het gerucht te verbreiden, dat de hertog gaarne den maarschalk weder in het bestuur zoude zien; zulks vindt intusschen over het algemeen weinig geloof, omdat de tegenwoordige oorlogsminister, generaal *Bernard*, geheel aan den hertog *van Orleans* is toegedaan, en deze van zijn invloed verliezen zou, wanneer de maarschalk weder aan het bestuur van de zaken van oorlog kwam. Sommige lieden willen zelfs weten, dat de hertog, tijdens er eene keus voor het buitengewoon gezantschap naar Londen moest gedaan worden, tegen de benoeming van den heer *Soult* was geweest.

— In de openbare kringen spreekt men nog veel over de zaak van *Chaltas*. Zijne zaak wordt geregtelijk onderzocht. Volgens zijn eigen getuigenis, zou hij zich aan het maken van valsche stukken hebben schuldig gemaakt, terwijl de bladen blijven verzekeren, dat er tot heden geen blijk gevonden is van ontrouw op het ministerie der buitenlandsche zaken.

Het *Journal des Débats* verzekert heden, dat de Nederlandsche zaakgelastigde, ad interim, de heer *Fabricius*, brieven van ontbod heeft gekregen, en in de laatste dagen dezer week Parijs zou verlaten.

— Hetzelfde blad deelt de nota mede waarvan gisteren gesproken werd, betrekkelijk het officieel aanzoek bij het zwitsersch voorzittend kanton Lucern, om den prins *Louis Bonaparte* het zwitsersch gebied te doen verlaten. Deze nota is den [illegible] zaakgelastigde, den hertog *van* [illegible], ingediend, den 1den in dezelve in de gewone vergadering van het voorzittend kanton medegedeeld en de [illegible] daarover tegen den 6den aan de orde gesteld. Die nota is van den volgenden inhoud:

» De ondergeteekende, gezant van Z. M. den Koning der Franschen bij het Zwitsersch eedgenootschap, heeft van zijn gouvernement in last gekregen om aan den president en de leden van den staatsraad van het voorzittend kanton Lucern, de volgende mededeeling te doen:

» Na de gebeurtenissen van Straatsburg en de edelmoedige verschooning waarmede *Lodewijk Napoleon Bonaparte* behandeld is geworden, kon de Koning der Franschen niet verwachten, dat een bevriend land, zoo als Zwitserland, waarmede de oude betrekkingen van goede nabuurschap onlangs zoo gelukkig vastgesteld werden, dulden zou, dat *Lodewijk Bonaparte* op deszelfs grondgebied terugkwam, en, met verachting van alle verpligtingen die de erkentelijkheid hem oplegde, er op nieuw misdadige kuiperijen zou durven smeden en openlijk waanzinnige aanmatigingen doen gelden, welker dwaasheid zelfs, na den aanslag van Straatsburg, geen verschooning kan opleveren. Het is openbaar bekend, dat Arenenburg het middenpunt van kuiperijen is, welke 's konings gouvernement het regt geven en de verpligting opleggen, om van Zwitserland te verlangen dezelve niet langer op deszelfs grondgebied te gedoogen. Te vergeefs zou *Lodewijk Bonaparte* die kuiperijen willen ontkennen. De geschriften door hem, zoo in Duitschland als Frankrijk, verspreid, dat hetwelk het hof der pairs onlangs veroordeeld heeft, waaraan het bewezen is dat hij-zelf de hand gehad en waarvan hij de verspreiding bewerkt heeft, geven genoegzaam bewijs, dat zijne terugkomst uit Amerika niet enkel ten oogmerk had om de laatste pligten aan eene stervende moeder te vervullen, maar tevens om ontwerpen voort te zetten en aanmatigingen openlijk te doen gelden, van welke thans wel bewezen is dat hij nimmer afgezien heeft.

» Zwitserland is te trouwhartig en een te getrouw bondgenoot, om te vergeten dat *Lodewijk Bonaparte* zich een zijner burgers en te gelijk den pretendent van den franschen troon noeme; dat hij zich Franschman noemt, telkens wanneer hij de hoop voedt om zijn vaderland in het belang zijner ontwerpen in oproer te brengen en burger van Thurgau, wanneer het gouvernement zijns vaderlands de herhaling zijner misdadige aanslagen wil voorkomen. Met het volst vertrouwen doet derhalve de ondergeteekende, namens zijn gouvernement, aan den president en de leden van den staatsraad van het voorzittend kanton Lucern, het uitdrukkelijk aanzoek, dat *Lodewijk Napoleon Bonaparte* gehouden zij om het grondgebied van het Zwitsersch eedgenootschap te verlaten, met verzoek deze aanvraag ter kennis van de hooge bondsvergadering te brengen.

» De ondergeteekende acht het voor onnoodig, om aan HH. Exc. hierbij de regelen van het volkenregt in dergelijke zaken, te herinneren. Hij zal alleen ten slotte, en naar de bij hem ontvangen bevelen, hierbij voegen, dat Frankrijk liever uit den eigen wil en van de gevoelens van goede vriendschap zijner getrouwe bondgenooten, een maatregel zou zien genomen, welke het aan zich-zelf verschuldigd is ten laatste te vorderen, en waarnaar Zwitserland hetzelve gewisselijk niet zal laten wachten."

— Men zegt dat de koninklijke familie eerlang het kasteel Eu zal betrekken. Een bataillon troepen om er tijdelijk de bezetting uit te maken wordt reeds te Eu verwacht.

— Nog gedurig worden er huiszoekingen gedaan bij al degenen die men kan nagaan dat met *Raban* in verbindtenis gestaan hebben; dezelven hebben tot heden echter nog niets opgeleverd.

— Het stoffelijk overschot van den heer *de Talleyrand*, zal in het laatst dezer week naar zijn landgoed worden vervoerd.

— Uit Oran schrijft men van den 25sten Julij dat *Abd el-Kader* van zijne ondernemingen tegen Schelella en Ain Madi nog niet had afgezien. Middelerwijl hij versterking afwachtte, hield hij de beide plaatsen door eene soort van blokkade in bedwang, alles wat hij van vee of granen in den omtrek vond tot buit makende. Het oogmerk van *Abd el-Kader* met den aanval op die plaatsen, meent men, dat in de zorg gelegen is om in het bezit van vaste verblijven verder in de woestijn te zijn, tegen den tijd dat hij door der franschen overmagt gedwongen wierd hunne nabuurschap te verlaten. De gezegde plaatsen met nog eenige andere staan onder het gebied van een onafhankelijk opperhoofd, een neef van den keizer van Marocco, wien het noch aan moed, noch aan eene zekere magt zou ontbreken.

— De koers was heden ter beurs iets vaster dan de vorige dagen. [illegible] ging er alleen in de spoorweg-aandeelen iets van belang om. De notering was heden (7 *Augustus*): 5 pCt. 111,40; 3 pCt. 80,80; Nap. renten 99,20; Sp. Ardoin 22⅛; Port. 22⅞; Rom. L. 101⅞.

Duitschland.

Frankfort, den 6den Augustus.

Men meldt uit Warschau, dat het Z. M. keizer *Nikolaas*, had behaagd het vrouwelijk opvoedingsgesticht hetwelk hij tijdens zijn verblijf aldaar met veel belangstelling bezocht heeft, onder de bescherming zijner doorluchtige gemalin te stellen en hetzelve den naam van *Alexanders-Instituut* te geven.

— Aan de Leipziger Courant wordt uit Hamburg geschreven, dat, kort na het dezer dagen plaats gehad hebbende vertrek der vier honderd Silesische piëtisten, aldaar nog een aantal van honderd en twintig leden dier sekte waren aangekomen, welke, even als de vorige, met booten den Oder waren komen afzakken en met hetzelfde doel, namelijk om zich aldaar, ter volledig vrije uitoefening hunner godsdienst, naar de Nieuwe Wereld, in te schepen. Zij hadden zich aan de Hamburgsche agenten der Zuid-Australische compagnie te Londen gewend, die deswege aan het bestuur der compagnie geschreven hadden. In afwachting van het antwoord, hadden de ingezetenen van het dorp Barmbeck zich edelmoediglijk aangeboden om deze grootelijks hulpbehoevende emigranten te herbergen.

— Heden heeft de russische Grootvorst zich met zijn gevolg van hier naar Bieberich begeven, ten einde een tegenbezoek bij den hertog van Nassau af te leggen, die gisteren den grootvorst alhier bezocht heeft. Morgen zal, naar men verneemt, Z. K. H. zijne reis naar de baden van Ems voortzetten. — Terwijl deze doorluchtige reiziger gisteren avond in den schouwburg tegenwoordig was, ging er een kreet op, dat er brand in de zaal was; hetgeen eene groote opschudding veroorzaakte, waaronder echter de jeugdige vorst al zijne kalmte bewaarde; het bleek weldra, dat het gerucht nagenoeg geheel ongegrond was geweest.

— Volgens een Keulsch blad, zouden de heeren *Albrecht* [illegible], in Havre, aan wier ijverige bemoeijingen men reeds de [illegible] paket-dienst tusschen Havre en Hamburg en tusschen Havre en Holland te danken heeft, thans het ontwerp hebben gevormd van eene dergelijke regtstreeksche vaart van Havre naar de duitsche havens van den Neder-Rijn.

— De oostenrijksche staats-minister graaf *Kolowrat* is met zijn gezin den 2den dezer te München aangekomen; van waar dien zelfden dag met zijne familie vertrokken is de pruissische gezants legatie-raad *von Bunsen*, die zich naar Engeland begeeft.

— Den 30sten is Z. Keiz. H. de aartshertog *Frans Karel*, over Töplitz, uit Dresden te Weenen aangekomen. — H. M. de keizerin-moeder van Oostenrijk zou den 3den dezer uit Weenen naar het bad te Kreuth reizen, om H. M. de keizerin van Rusland te verwelkomen. Voor de te Weenen steeds verwacht wordende komst van den russischen kroonprins werden aldaar nog gedurig toebereidselen gemaakt, vooral voor het houden van militaire feesten. Deze toebereidselen schenen echter geenszins diegene te vertragen welke voor de reis van het hof naar Tyrol en Milaan te Weenen gemaakt worden.

Het gerucht liep te Weenen, dat keizer *Nikolaas* het hof, tijdens deszelfs verblijf te Tyrol, met een bezoek zou verrassen.

Z. D. de prins *von Metternich* is den 31sten des middags uit Töplitz te Weenen teruggekeerd. — De nieuwe Noord-Amerikaansche gezant te Weenen, was aldaar aangekomen, en zou nog vóór het vertrek van den keizer naar Tyrol een gehoor tot de overgave zijner geloofsbrieven erlangen.

— In Opper-Italie is het zamentrekken der troepen voor de aanstaande krooning des Keizers te Milaan aangevangen. Zelfs de garnizoenen van Treviso, Vicenza, Padua, Mantua en andere meer afgelegen plaatsen, sullen zich in den omtrek dier stad verzamelen; Later moeten deze gezamenlijke troepen, naar men verzekert, te Montechiaro, nabij Verona, groote manoeuvres verrigten. De kosten, welke te Milaan, zoo wel door de stedelijke regering als door particulieren, worden aangewend, om het krooningsfeest luister bij te zetten, gaan alles te boven wat vroeger bij soortgelijke gelegenheden gezien is. In de nabijheid der hoofdkerk zijn verscheiden huizen afgebroken, opdat het uitzigt op dat beroemd gebouw, tot welks verfraaijing men nog dagelijks groote sommen aanwendt, door niets verhinderd zou worden. Reeds bevindt zich eene groote menigte vreemdelingen, inzonderheid Engelschen, te Milaan, waardoor de prijs der woningen en levensmiddelen aanzienlijk is gestegen, welke laatste, naar men voorziet, weldra van zes- tot tienmaal duurder zullen zijn dan in gewone tijden.

— De jongste regtstreeksche tijdingen uit Konstantinopel tot den 18den der vorige maand, luiden bij voortduring oorlogzuchtiger. Men leest daarin het volgende: » De Drusen geven aan het Egyptische leger nog steeds de handen vol; zij hebben hetzelve andermaal een verlies toegebragt. Het is naauwelijks te gelooven dat *Ibrahim* hen tot onderwerping zal brengen. Hij verspilt zijne beste strijdkrachten aan dezen krijgshaftigen stam, en zal eindigen met zich aan twee kanten aangetast te zien, want de Porte schijnt veel lust te gevoelen om het sein tot den kampstrijd te geven. Zij zet hare krijgstoerustingen met den meesten ijver voort en maakt er voor niemand een geheim van, dat zij tegen *Mehemed* te werk zal gaan, zoodra deze zich slechts vertoert. En dat deze zich werkelijk verroeren zal, hierin stemmen alle berigten overeen. De Porte heeft uit dien hoofde ook, den kapudan-pacha onverwijld den last nagezonden, om zich niet ver van de aziatische kust te verwijderen, maar dezelve in tegendeel meer te naderen en wanneer hij de vloot des onderkonings, die, gelijk hier algemeen geloofd wordt, uitgeloopen is, ontmoet, voor deze niet te wijken, maar dezelve kloekmoedig aan te tasten, onverschillig wat daarvan de gevolgen mogen zijn. Dit is het uitdrukkelijk bevel des sultans, een bevel dat het gansche diplomatieke korps in rep en roer heeft gebragt. De vreemde gezanten geven zich alle moeite, confereren en corresponderen met den reis-effendi; zij vermanen en verzoeken, om geen onoverlegden stap te doen, maar te vergeefs. » De sultan, mijnheer," is het antwoord van den minister, » heeft bevolen, en de kapudan-pacha zal zijn pligt weten te doen." — Zoo staan hier de zaken; en daar *Mehemed*-ali zich niet gematigder dan de sultan zal toonen, of liever, door zijn onophoudelijk streven naar onafhankelijkheid de oorzaak van het kwaad is, zoo mag men den oorlog als onvermijdelijk beschouwen. De meerdere vijandelijke houding die de Porte in de laatste weken heeft aangenomen, is voortgevloeid uit regtstreeksche aanzoeken van *Mehemed*, om zijne onafhankelijkverklaring en uit de ontvangst van berigten uit Cairo en Alexandrie."

Nederlanden.

BREDA, den 9den Augustus.

Men meldt uit 's Gravenhage, dat H. maandag aldaar waren aangekomen HH. DD. HH. de erfprins van Nassau en deszelfs broeder prins *Maurits* van Nassau, welke laatstgenoemde prins het Z. M. behaagd heeft te benoemen tot ridder grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Van Arnhem schrijft men van gisteren:

» Heden morgen om 9½ ure passeerden alhier HH. KK. HH. de hertogen *van Nassau* en gevolg, komende van 's Hage, en na eenigen tijd in het logement *de Zon* vertoefd en aldaar het ontbijt genomen te hebben, zijn HH. KK. HH. en gevolg over Nijmegen naar Cleef afgereisd."

— Te 's Gravenhage is eergisteren een pruissisch kabinets-koerier aangekomen.

— Bij eene dispositie van Z. Exc. den minister van staat, belast met de generale directie over de zaken der Hervormde Kerk, enz., is vastgesteld, dat, wanneer geimmatriculeerde ledematen van Israëlitische gemeenten, ten gevolge der vastgestelde bepalingen, de prerogativen der immatriculatie hebben verloren, of die in het vervolg mogten komen te verliezen, derzelver, vóór het tijdstip van dit verlies geborene, ongehuwde kinderen, het zij zoon of dochter, nogtans het regt behouden, om, bij eventueel huwelijk, tegen betaling van het hiervoor bepaalde bedrag, zich in de kerkelijke gemeente, alwaar hunne ouders of voorouders de immatriculatie-regten verkregen of genoten hebben, als geimmatriculeerde leden der gemeente te kunnen doen inschrijven; terwijl zij, gedurende derzelver ongehuwden staat, als kinderen van geimmatriculeerde leden steeds zullen worden aangemerkt, zoodat het verlies der prerogativen alleen als personeel zal worden beschouwd.

— De bij koninklijk besluit vastgestelde jaarlijksche harddraverij te Leeuwarden heeft den 3den dezer op de gewone plegtige wijze plaats gehad. Twaalf van de meest bekende harddravers hadden zich aangemeld ter mededinging naar den prijs, bestaande in eene keurig gewerkte gouden zweep, welke behaald is geworden door het paard, in eigendom toebehoorende aan den heer *A. van der Hoop*, te Amsterdam.

— Naar men verneemt, zijn de voorbereidende werkzaamheden ter plaatsing van de schilderijen onzer levende kunstenaars in het paviljoen *Welgelegen* te Haarlem, thans geëindigd, en zal deze verzameling, te beginnen op morgen, den 10den Augustus, en voorts des Vrijdags en Zaturdags van elke week, van 's morgens 9 tot 's middags 4 ure, voor ieder die zich daartoe behoorlijk gekleed aanmeldt, toegankelijk zijn. Op de overige dagen der week zal ook toegang aan vreemdelingen of veraf wonende personen verleend worden; terwijl ook zullen toegelaten worden kunstenaren, die studien naar de schilderijen willen maken.

— Men schrijft van gisteren uit Amsterdam: » Eergisteren hebben de leden der binnen deze hoofdstad gevestigde mobiele societeit, ter herinnering van den roemrijken tiendaagschen veldtogt, een feestmaal in den tuin *de Nederlanden* gehouden; terwijl men verneemt dat heden avond het lokaal der genoemde societeit in de Kalverstraat, prachtig zal geïllumineerd worden, en onder anderen met een uitmuntend en keurig op effect geschilderd chassinet zal prijken, waarop al de verschillende verrigtingen en wapenfeiten der Amsterdamsche schutterij, van den jare 1503, bij gelegenheid van den togt tegen de Vlamingen, tot op den tegenwoordigen dag, zijn aangeteekend."

— Uit Nijmegen schrijft men van eergisteren:

» Als eene bijzonderheid kan vermeld worden, dat op gisteren, op het bureau van den burgerlijken stand alhier aangegeven is, de geboorte van vier tweeling-paren, waarvan een paar geboren is den 4den augustus en de drie overige tweeling-paren geboren zijn, *op hetzelfde uur* van den 5den augustus."

— Uit de provincien Gelderland en Overijssel ontvangt men treurige berigten omtrent den toestand der te velde staande gewassen, ten gevolge van den sedert verscheidene weken neêrvallenden regen; vooral is de staat van de rogge hoogst ongunstig, daar deze, voor het meerendeel aan schoven gebonden zijnde, maar niet binnengehaald kunnende worden, tot volkomen bederf dreigt over te gaan; terwijl de haver op het punt is van neder te slaan en de aardappelen insgelijks zwaar moeten lijden. Zoo het weder niet spoedig eene gunstige verandering onderging, meende men dat de verliezen onberekenbaar groot zouden zijn. Meer dan de helft van den hooibouw in die provincien was te loor gegaan.

— Men schrijft uit Groningen van den 6den dezer, dat dien morgen aldaar had plaats gehad de plegtige en gelijktijdige ter aardebestelling der vijf veelbelovende jongelingen die den 1sten dezer maand in het gehucht Paterswolde op zulk eene plotselinge en hoogst treurige wijze gezamenlijk hunnen dood hebben gevonden. Deze droevige plegtigheid, waarvan men zich in Groningen geen voorbeeld herinnerde, had aldaar een diepen indruk gemaakt. De vijf lijkkoetsen werden elk gevolgd door twee andere koetsen waarin zich de ouders en verdere bloedverwanten der jeugdige overledenen bevonden; terwijl elk lijk werd voorafgegaan door een tiental jongelingen, even als de verongelukten tot den deftigen burgerstand behoorende, die allen, toen de lijkkisten in de graven waren neêrgelaten, eene spade met aarde op het overschot hunner vrienden wierpen; en daarna een godsdienstig gezang aanhieven, waaraan een aantal ingezetenen van Groningen, die den treurstoet gevolgd waren, insgelijks deel namen. De herinnering aan deze plegtigheid zou voorzeker altijd levendig blijven bij hen die er getuigen van geweest waren.

Op het verzoek der Luxemburger deputatie, om bij de ministers *d'Huart*, *Willmar* en *Nothomb* te worden toegelaten, schijnt de belgische ministerraad bijeengekomen te zijn, en men goedgevonden te hebben om de verlangde audientie te weigeren. De minister *de Theux* heeft zich belast met de leden der deputatie van dit besluit kennis te geven, als reden van de weigering opgevende, dat de Luxemburger provinciale raad als zoodanig, buiten de provincie en den tijd der zitting, geene autoriteit uitmaakte en dat het overigens weinig gevoel van eerbied of kieschheid aanduidde, wanneer men zich aldus niet met de verzekeringen van het hoofd van den staat tevreden stelde. De leden der deputatie hebben door deze weigering zich echter niet laten afschrikken, maar, als bijzondere personen, hun aanzoek om audientie herhaald.

*** Den 6. Augustus 1838, overleed te *'s Princenhage*, de [illegible] in den ouderdom van circa 72 jaren.

H. W. SCHAUKES,
Executeur Testamentair.

*** Heden overleed alhier mijn geliefde echtgenoot, de Heer HENRICUS DE KLERCK, Chirurgijn en Vroedmeester, in den ouderdom van 51 jaren, en na voorzien te zijn van de H. Sacramenten onzer H. Kerk.

OUDENBOSCH, 7. Augustus 1838.

J. M. DE KLERCK,
Geb. BOUDIER.

Dienende deze tot algemeene en bijzondere Kennisgeving.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.